

ת"פ 5241/02 - יוסף חטיב נגד ועדה מקומית לתכנון לב הגליל

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 5241-02 ועדה מקומית לתכנון לב הגליל נ' חטיב
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט יוסי טורס
מבקש	יוסף חטיב
נגד	
משיבה	ועדה מקומית לתכנון לב הגליל

החלטה

לפני בקשה לביטול פקודת מאסר שהוצאה בשל אי תשלום קנס. במוקד הדיון שאלת השפעתו של הליך פשיטת רגל על האפשרות להורות על הפעלת מאסר חלף קנס.

ההליכים עד כה

1. המבקש הועמד לדין בשל עבירות על חוק התכנון והבניה. ביום 30.12.02 נגזר דינו ובין היתר הוטל עליו קנס בסך 9,000 ש"ח לתשלום ב-18 תשלומים. בית המשפט שגזר את דינו קבע כי אם לא ישולם הקנס במועד, ייאסר המבקש למשך 90 יום.
2. המבקש שילם על חשבון הקנס 500 ש"ח בלבד ולאור כך הוצאה נגדו ביום 8.11.16, לבקשת המשיבה, פקודת מאסר למשך 85 ימים.

טיעוני הצדדים

3. המבקש טוען כי ביום 19.6.14 ניתן נגדו צו כינוס במסגרת הליך פשיטת רגל שהגיש. המבקש מוסיף וטוען כי חוב הקנס מושא הליך זה נכלל במסגרת תביעות החוב שאושרו בהליך פשיטת הרגל. לאור כך עותר המבקש לביטול פקודת המאסר.
4. המשיבה מאשרת כי המבקש שילם עד כה תשלום אחד בלבד בסך 500 ש"ח וטוענת כי חובו עומד כיום על סך 8,500 ש"ח (קרן) וכן 14,875 ש"ח נוספים בשל תוספת פיגורים על הקנס שלא שולם במועד.

5. ביחס לקיומו של הליך פשיטת רגל נגד המבקש, טוענת המשיבה כי אין לנושא השלכה על עניינו וכי הליך פשיטת רגל אינו יכול "לעקוף ולמנוע הליכים פליליים". המשיבה הפנתה בעניין זה לפסיקה התומכת לפשיטתה בעמדתה.

6. להשלמת התמונה יצוין כי ביום הגשת הבקשה הוריתי על עיכוב פקודת המאסר עד החלטה אחרת.

דין והכרעה

7. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, ראיתי לקבל את הבקשה. אנמק להלן את מסקנתי.

8. על המבקש הוטל קנס ולאחר מכן ניתן בעניינו צו כינוס. הקנס הוא אפוא חוב בר תביעה (סעיף 71 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980 (להלן - "הפקודה"); ש. לוי וא. גרוניס, **פשיטת הרגל**, (2010) בעמ' 228 (להלן - "לוי וגרוניס")). מאחר שמדובר בחוב בר תביעה, המשיבה רשאית להגיש בגינו תביעת חוב והיא זכאית לקבל דיבידנד, ככל נושה אחר. במקרה זה המבקש אף כלל את חוב הקנס במסגרת בקשתו לפשיטת רגל. עם זאת - ובשונה מחובות "רגילים" - ככל שהקנס לא ישולם במלואו באמצעות הדיבידנד, לא יהא בכוחו של הפטר (אם יינתן) להביא למחיקת חוב זה והמשיבה תוכל להמשיך בגבייתו לאחר סיום הליכי פשיטת הרגל ((סעיף 69(א)(1) לפקודת פשיטת הרגל; רע"פ 1296/11 **טוביאנה נ' מדינת ישראל** (17.4.11); לוי וגרוניס בעמ' 207 ליד הע"ש 67; לעניין היות המונח "מדינה" בסעיף 69(א)(1) כולל גם את המשיבה - ועדה מקומית - ראו ע"א 5735/09 **עיריית טבריה נ' אבנר סינאוני** (17.4.12)).

9. העובדה שהקנס במקרה זה הוא חוב בר תביעה, אינה עומדת לבדה. לכך מתווספת עובדה חשובה אחרת והיא שכל עוד צו הכינוס בתוקף, תשלום הקנס ייחשב כהעדפת נושים אסורה. משכך, אין החייב רשאי כלל לשלם את סכום הקנס בתקופת צו הכינוס (ראו: עפ"ג 43631-10-14 **מדינת ישראל נ' נטליה רובין** (20.11.14), פסק דינה של כב' השופטת טאובר).

10. בשל מציאות משפטית זו - לפיה החייב אינו רשאי כלל לשלם את הקנס - נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי בתקופת צו הכינוס לא ניתן להורות על מאסרו בשל אי תשלום הקנס. ראו:

"משהוכרז החייב פושט-רגל עת תלוי ועומד היה כנגדו חיוב של קנס, אין למדינה כנגדו אלא חוב בר-תביעה... מחד גיסא, יכולה המדינה לגבות את הקנס בדרך של הגשת תביעת חוב, ולפיכך לא ניתן להגיע לפי דיני פשיטת הרגל לתוצאה שיש להפעיל את עונש המאסר; מאידך גיסא, אין המבקש רשאי, וגם אסור לו, לשלם את הקנס למדינה, משום שהתשלום ייחשב במקרה כזה כהעדפת נושים בלתי מותרת.

5129371

יש לציין שתיים אלה: ראשית, שגם אם המדינה לא תצליח לגבות את מלוא חוב הקנס

בפשיטת הרגל, לא ייצא אינטרס הציבור ניזוק, משום שצו הפטר שיינתן נגד החייב לא יפטור אותו מתשלום הקנס: סעיף 69(א)(1) לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980. למעשה אין בצמצום אפשרויות הגבייה של הקנס אלא השעיית תשלום חלק מהקנס לתקופה שבה פשיטת הרגל בעינה עומדת; שנית, אין יסוד מספיק לחששה של המדינה, שהחייבים שנידונו לעונשי מאסר יזכו במקלט פשיטת הרגל כדי להתחמק מתשלום הקנס, שהרי מסור לבית המשפט שיקול-דעת אם להיעתר לבקשת החייב אם לאו, בהתחשב ב"שאר נסיבות הענין", כאמור בסעיף 18 לפקודה, או על יסוד שימוש בשיקול-דעתו שלא להיעתר לבקשה, שלא הוגשה בתום-לב. ("בש"פ 373/89 שטיין נ' מדינת ישראל (7.8.89); להלן - "שטיין"; ההדגשה שלי - י.ט.):

וכן ראו דברים שנכתבו בנושא בספרם של לזין וגרוניס:

"מה דינו של ... קנס שהוטל על החייב הליך פלילי לפני מתן צו הכינוס? הקנס הינו חוב בר תביעה ואם יקבל החייב הפטר - הוא לא יחול לגבי הקנס. המדינה תוכל להגיש תביעה חוב ותהא זכאית לקבל דיבידנד, ככל נושה אחר; אך אם נקבע בגזר הדין מאסר בשל אי תשלום הקנס, לא ניתן יהיה להפעילו, שכן קבלת תשלום מהחייב תיחשב להעדפת נושה" (לזין וגרוניס, בעמ' 120; ההדגשה שלי - י.ט.).

11. מדובר אפוא בכלל המגלם בעיקר הגינות בסיסית. דיני פשיטת הרגל אוסרים על החייב להעדיף נושים. תשלום הקנס נתפס כהעדפת נושים אסורה. לאור כך, אין זה מתקבל על הדעת שמחד גיסא יהיה החייב מנוע מלשלם את הקנס ומאידך גיסא תוטל עליו בשל כך הסנקציה החמורה מכל - מאסר.

12. המשיבה הפנתה לאמור ברע"פ 4098/13 יזיד נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז חיפה (27.6.13); (להלן - "יזיד") וביקשה לראות בו הלכה שונה מזו שנקבעה בפרשת שטיין. דעתי היא שאין באמור בעניין יזיד לסתור את פסק הדין בעניין שטיין. בעניין יזיד היה מדובר בערעור על החלטת בית המשפט של פשיטת רגל שסירב לעכב את תוצאת ההליכים הפליליים (מאסר חלף קנס), וזאת במסגרת סעיף 22 לפקודה, המעניק סמכות לעשות כן רק ביחס להליכים אזרחיים. מנגד, פ"ד שטיין דן בשאלה שבפנינו ממש - כיצד משפיעה המניעה החוקית לשלם את הקנס בתקופת צו הכינוס, על האפשרות להורות על מאסרו של החייב בשל אי תשלום.

13. לא התעלמתי מכך שההנמקה שעמדה בבסיס ההחלטה בעניין יזיד היא כי "עיכוּבו של עונש פלילי אינו עולה בקנה אחד עם מטרות [הליכי פשיטת הרגל - י.ט.]". עם זאת, נראה שיש להבין את הדברים על רקע המסגרת הדיונית בה ניתנה החלטה זו - ערעור על החלטה לפי סעיף 22 לפקודה - וכי אין בה משום קביעה נוגדת להלכת שטיין. יצוין גם כי הלכת שטיין ניתנה בהרכב שלושה במסגרת ההליך הפלילי ואילו ההחלטה בעניין יזיד ניתנה בדין יחיד במסגרת

ערעור על החלטת בית המשפט של פשיטת רגל. ראו בעניין זה גם רע"פ 1296/11 **טוביאנה נ' מדינת ישראל** (17.4.11), סעיף ח'; פש"ר 4497-05-16 **דניס שגבייב נ' כונס נכסים רשמי מחוז חיפה** (6.12.16); השופט נאסר ג'השאן).

14. סיכומי של דבר: בהתאם להלכת **שטיין**, לבית המשפט הדן בהליך הפלילי סמכות להימנע מהוצאת פקודת מאסר עד סיום הליכי פשיטת הרגל וזאת, בין היתר, בשל האיסור המוטל על החייב לשלם את הקנס. מדובר, כאמור, בכלל של הגינות המתחייב לאור המצב בו מצוי החייב, בבחינת "אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי". מסקנה אחרת, תביא למצב בו ייכפה על החייב לשלם את חובו בניגוד לפקודה (על מנת שלא להיאסר) וחמור לא פחות - המדינה תגבה חוב בניגוד לחוק ותוך העדפת נושים אסורה (וראו גם סעיף 94 לפקודה בדבר משמעות תשלום זה).

15. **התוצאה היא אפוא שדין הבקשה להתקבל, ואני מורה על ביטולה של פקודת המאסר.** למען הסר ספק, היות ומדובר למעשה רק בהשהיית יכולת הגבייה של הקנס בדרך של מאסר, מובן שניתן יהיה לבקש שנית את מאסרו של המבקש, אם בסיום הליכי פשיטת הרגל עדיין יוותר חוב בגין קנס שלא ישולם במועד שייקבע.

המזכירות: להמציא לצדדים את ההחלטה.

ניתנה היום, ג' שבט תשע"ז, 30 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.